

Raadsinformatiebrief

Tabel registratiegegevens

Documentnummer	10749
Zaaknummer	04327499
Datum	23 september 2026
Onderwerp	Vervolg SMR-traject
Verantwoordelijke portefeuillehouder	Wethouder H.P.J.M. ter Veen

Beste leden van de gemeenteraad,

Via deze raadsinformatiebrief ontvangt u een update over de stand van zaken met betrekking tot de onderzoeken, kansen en mogelijkheden van een kleine kerncentrale in Opmeer.

Onderzoek naar de realisatie van een small modular reactor

De gemeenteraad van Opmeer heeft in december 2023 unaniem uitgesproken de mogelijkheden voor de realisatie van een Small Modular Reactor (SMR) in Opmeer te willen onderzoeken. Aanleiding hiervoor zijn de ambities van Opmeer om in te zetten op klimaatneutraliteit, energieleveringszekerheid en een duurzame energievoorziening met bescherming van het landschap. In 2025 is hiervoor een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd.

Uitkomst van het haalbaarheidsonderzoek 2025

Uit het haalbaarheidsonderzoek kwam naar voren dat een SMR in Opmeer kansrijk lijkt, maar dat de beschikbare technologie, financiering en planning nog onzeker zijn. Het oorspronkelijke onderzoek was primair gericht op de lokale elektriciteitsvraag van Opmeer. Daarbij werd uitgegaan van een behoefte van circa 15-20 MW elektrisch in 2050 en daarnaast een mogelijke warmtevraag van circa 15-20 MW thermisch. Het onderzoek benoemde al de mogelijkheid om de energieopgave samen met omliggende gemeenten te benaderen.

Na afronding van het onderzoek is een vervolgonderzoek uitgevoerd naar twee potentiële initiatiefnemers, waarna het college besloten heeft met het bedrijf Allseas toe te werken naar een intentieovereenkomst – plan A. Plan B in dit vervolgonderzoek was om samenwerking binnen Westfriesland en eventueel breder binnen Noord-Holland Noord te zoeken.

Status mogelijke samenwerking met Allseas

Met Allseas is intensief gesproken, maar netcongestie en het ontbreken van een grote energieafnemer maken de ontwikkeling in Opmeer op dit moment complex. Allseas zoekt in eerste instantie naar een locatie waar zij ‘achter de meter’, dat betekent zonder gebruik te maken van het elektriciteitsnet, stroom of warmte kunnen leveren. Dat is in Opmeer lastig. De gemeenteraad is hierover op 1 juli 2026 geïnformeerd.

Raadsinformatiebrief

Allseas zou oorspronkelijk in de zomer van dit jaar een locatie aanwijzen voor hun eerste SMR, maar dat laat langer op zich wachten. De verwachting is echter niet dat Opmeer de meest kansrijke locatie is voor de eerste Allseas SMR, dit in verband met de complexe netinpassing en businesscase.

Ontwikkelingen met betrekking tot regionale samenwerking

Tegelijkertijd hebben meerdere buurgemeenten na de gemeenteraadsverkiezingen een passage opgenomen in hun coalitieakkoorden over het verkennen van de mogelijkheden voor een SMR. Meerdere gemeenten hebben aangegeven in meer en mindere mate te willen aansluiten bij de ontwikkeling in Opmeer.

Daarmee ontstaat aanleiding om de strategische koers opnieuw te beoordelen. Naast het oplossen van de netinpassing is het noodzakelijk om vraag, aanbod, locatie, technologie, financiering en organisatie in samenhang te ontwikkelen.

Routekaart 7 GW Kernenergie: verbreding van de scope

Deze ontwikkeling vindt plaats tegen de achtergrond van de op 19 juni 2026 door staatssecretaris De Bat gepresenteerde Routekaart 7 GW Kernenergie. Het Rijk kiest daarin voor een bredere programma-aanpak voor kernenergie richting 2050. Voor SMR's wordt onder meer ingezet op toepassing voor het bedrijfsleven, achter de meter en voor regionale energiesystemen. Het Rijk wil daarbij projectontwikkelaars, energiegebruikers, medeoverheden en vergunningverleners bij elkaar brengen en een faciliterende rol vervullen. Met name spoor 3 uit de Routekaart, waarin het Rijk private regionale initiatieven wil ondersteunen, past bij de voorgestelde oplossingsrichting.

Uit de recente verkenningen blijkt dat de problemen rondom realisatie van een SMR niet uitsluitend technisch van aard zijn. Er ontbreekt een partij die vraag, locatie, technologie, financiering, vergunningen en publieke belangen in samenhang bij elkaar brengt. Op dit moment werd ervanuit gegaan dat de initiatiefnemer dit allemaal zelf regelt, maar de praktijk blijkt weerbarstiger. Dit heeft enerzijds te maken met de complexiteit van het opzetten van een multidisciplinaire projectorganisatie, en anderzijds met de tot nu toe afwachtende houding van de rijksoverheid.

Mogelijkheden en kansen van de Atoomcoöperatie

Naast de verbreding van de scope heeft Opmeer de laatste tijd veel contact gehad met de Atoomcoöperatie. De Atoomcoöperatie is een organisatie die zich ten doel stelt om kernenergie te stimuleren. Zij wil het eerste SMR-project van Nederland realiseren. Dit doet zij doormiddel van een coöperatie, waarin grote energieafnemers, lokale inwoners en ondernemers en energiebedrijven samen eigenaar worden van een SMR en stroom afnemen.

Uit de recente verkenningen blijkt dat de problemen rondom realisatie van een SMR niet uitsluitend technisch van aard zijn. Er ontbreekt een partij die vraag, locatie, technologie, financiering, vergunningen en publieke belangen in samenhang bij elkaar brengt. Op dit moment werd er vanuit gegaan dat de initiatiefnemer dit allemaal zelf regelt, maar de praktijk blijkt weerbarstiger. Dit heeft enerzijds te maken met de complexiteit van het opzetten van een projectorganisatie, en anderzijds de tot nu toe afwachtende houding van de rijksoverheid.

Raadsinformatiebrief

De Atoomcoöperatie kan de barrières waar Opmeer nu tegenaan loopt zoals de financiering, het ontbreken van een initiatiefnemer en de netcongestie, integraal benaderen en wegnemen. De organisatie kan als aanspreekbare initiatiefnemer optreden en partijen bijeenbrengen. De Atoomcoöperatie kan de barrières waar Opmeer nu tegenaan loopt zoals de financiering, het ontbreken van een initiatiefnemer en de netcongestie, integraal benaderen - wegnemen. De organisatie kan als aanspreekbare initiatiefnemer optreden en partijen bijeenbrengen. Dit zou plaatsvinden in samenwerking met gemeente :

- Doormiddel van het oprichten van een coöperatie in Opmeer.
- Door het werven van subsidies en overige fondsen.
- Zo is de Atoomcoöperatie in staat om een projectteam aan te stellen bestaande uit een directeur en enkele andere medewerkers, die alle bovengenoemde zaken integraal op zal pakken.
- Daarnaast houdt de coöperatie aandacht voor participatie en draagvlak binnen de gemeente.
- De Atoomcoöperatie kan daarbij functioneren als onafhankelijk platform, waarbij gemeenten, bedrijven, inwoners, kennisinstellingen en andere deelnemers gezamenlijk kunnen optrekken.

Doordat het Atoomcoöperatiemodel in bij aanvang technologieonafhankelijk is (de best passende technologie wordt later bepaald) wordt voorkomen dat Opmeer volledig afhankelijk is van één leverancier of marktpartij.

Intentieovereenkomst: de voorbereidende fase

Het college besluit nu om de eerste fase met Atoomcoöperatie in te gaan. Dat betekent dat zij een intentieovereenkomst aan zal gaan met deze organisatie. De voorgestelde route betekent niet dat de gemeente zelf een kerncentrale gaat bouwen of exploiteren. De voorbereidende fase richt zich op het organiseren van de voorwaarden waaronder later een uitvoeringsorganisatie kan worden opgericht.

Hierbij kan gedacht worden aan:

- Uitwerken van de juridische en organisatorische structuur van de regionale projectorganisatie.
- Fondsen werven voor financiering.
- Benaderen van gemeenten in Westfriesland en Noord-Holland Noord.
- Betrekken van provincie Noord-Holland en het Rijk.
- Inventariseren van potentiële energie- en warmteafnemers.
- Opstellen van een plan van aanpak en begroting.

Een blik vooruit

Uit bovenstaande zaken volgt een go/no go moment: zijn er voldoende financiële middelen en is het team gereed om de ontwikkelfase in te gaan? Zo ja, dan wordt in een volgende fase een afzonderlijke projectorganisatie ingericht voor onder andere het samenbrengen van de energievraag, contracteren van klanten, selectie van een leverancier en het uitwerken van de businesscase.

Door deze fasering wordt voorkomen dat de gemeente zich nu al verbindt aan grote financiële of technische risico's.

Met het besluit om de samenwerking regionaal op te zoeken en een samenwerking aan te gaan met de Atoomcoöperatie vergroot Opmeer de kans op daadwerkelijke realisatie van een SMR binnen de gemeentegrenzen. Het Rijk stuurt op regionale samenwerking, en de Atoomcoöperatie heeft regelmatig contact met de bewindspersonen op het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Ook als Opmeer blijven we in nauw contact staan met het Ministerie van EZK en de provincie Noord-Holland om Opmeer onder de aandacht te brengen als potentiële ontwikkellocatie. Daarmee behouden we momentum en vergroten we de kans op (financiële) ondersteuning van het Rijk.

Hoogachtend,
namens Burgemeester en wethouders,

B.J. Göransson – van Kerkwijk,
secretaris

H.M. Wiersema,
burgemeester